

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 15CoP/52/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6614206338
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 09. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jaroslav Mikulaj
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2014:6614206338.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jaroslava Mikulaja a sudcov JUDr. Jaroslava Galla a JUDr. Klaudie Koskovej, vo veci starostlivosti o maloleté deti K. B. E., nar. XX.XX.XXXX a U. A. E., nar. XX.XX.XXXX, bytom u otca, zast. kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny v Lučenci, deti rodičov Q.. A. E., nar. XX.XX.XXXX, bytom I. XXXX/XX, XXX XX J., zast. JUDr. Erikou Mochanckou, advokátkou so sídlom T. G. Masaryka 14/A, 984 01 Lučenec a H.. Q. E., nar. XX.XX.XXXX, bytom Z. XX, XXX XX J., zast. JUDr. Petrom Poláčekom, advokátom so sídlom Medený Hámor 15, 974 01 Banská Bystrica, v konaní o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností, na odvolanie matky proti rozsudku Okresného súdu v Lučenci č. k. 5P/26/2014 - 32 zo dňa 11. júla 2014, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu p o t v r d z u j e .

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom okresný súd zmenil rozsudok Okresného súdu v Lučenci zo dňa 17.02.20210 č. k. 6C/167/2009-70 v spojení s opravným uznesením zo dňa 11.03.2010 vo výrokoch, o zverení maloletých detí do osobnej starostlivosti jedného z rodičov, o výživnom a vo výroku o úprave styku s maloletými deťmi tak, že obidve maloleté deti (dosiaľ zverené do osobnej starostlivosti matke), zveril do osobnej starostlivosti otca, ktorý ich bude zastupovať a spravovať ich majetok. Matke detí uložil povinnosť prispievať výživným na každé z detí zvlášť mesačne vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené, neploleté dieťa podľa osobitného zákona, počnúc právoplatnosťou tohto rozsudku, k rukám otca vždy do 15-teho dňa toho ktorého mesiaca vopred. Zároveň upravil styk matky s maloletými deťmi v rozsahu, ktorý je podrobne uvedený vo výroku rozsudku, pričom otcovi uložil povinnosť maloleté deti na styk s matkou riadne pripraviť, deti matke odovzdať pred jeho bytom v určenom čase a matke uložil povinnosť deti otcovi v určenom čase, na určenom mieste vrátiť. O trovách konania súd rozhodol, že účastníkom náhradu trov nepriznáva.

Rozhodnutie súd odôvodnil tým, že s prihliadnutím na zmenu podmienok na stane maloletých detí najmä so zvýšenými nárokmi, ktoré sú na deti kladené pri plnení školských povinností, je v ich záujme, aby boli zverené do osobnej starostlivosti otca, ktorý má v tomto smere vytvorené vhodnejšie bytové podmienky, čo deti výrazne oceňujú. Deti boli vypočuté dňa 29.08.2001 prostredníctvom kolízneho opatrovníka a uviedli, že samé sa rozhodli pre zmenu bývania a presťahovali sa k otcovi s tým, že tu majú vytvorené lepšie materiálne podmienky na prípravu na štúdium. Otec obýva dvojposchodový rodinný dom, v ktorom počas trvania manželstva rodičov maloleté deti bývali a ide im o známe prostredie. U otca majú samostatné izby, kde sa môžu učiť a s otcom majú aj veľa voľno časových aktivít. Súd mal zato, že tento materiálny aspekt má význam aj z hľadiska posúdenia vhodnosti podmienok pre ďalší vývoj maloletých detí. Obidvaja rodičia sú voči sebe ústretoví a je dôvodný predpoklad, že deti sa budú s matkou stretávať tak často, ako im to bude vyhovovať. Totiž deti, aj vzhľadom na svoj vek, dokážu

zaujať vlastný postoj pri utváraní vzťahov k oboj rodičom. Pri určení výšky výživného súd vychádzal z príjmov rodičov, kedy u matky bol zistený čistý priemerný mesačný zárobok 549,35 eur a u otca 1575,52 eur, pričom otec navrhol, aby matka poskytovala ne deti výživné na úrovni zákonného minima výživného na nezaopatrené, nepĺnoleté dieťa.

Proti tomuto rozsudku podala odvolanie matka detí. Navrhla rozsudok okresného súdu zmeniť a návrh otca zamietnuť.

Namietala, že niet žiaden zákonný dôvod na zmenu už predtým vydaných rozhodnutí. Nedošlo k žiadnej podstatnej zmene, ktorá by odôvodňovala zmenu už zaužívaných pravidiel styku rodičov s deťmi, ktorá sa v podstate realizuje neformálne vo forme tzv. striedavej starostlivosti. Ak deti vyjadrili svoj názor „bývať u otca“ ešte neznamená, že pochopili aj právny význam „zverenia maloletých detí do osobnej starostlivosti jedného z rodičov ....“. Rodičia sa aj doteraz vždy vedeli dohodnúť na konkrétnej realizácii styku bez súdneho rozhodnutia. Matka vždy rešpektovala požiadavky detí a konkrétnu situáciu na strane otca. Návrh považuje za zbytočný. Nesúhlasí s úplným vylúčením matky z bežného života detí. Poukazuje na charakter povolania otca, ktoré si vyžaduje jeho častú osobnú neprítomnosť v mieste trvalého bydliska. Za týchto okolností sa jej preto javí vhodnejšie zachovanie doterajšieho stavu s tým, že matka sa vie skôr prispôsobiť zmeneným potrebám detí, ale aj otca, ako by tomu malo byť naopak. Súd tiež nesprávne uviedol priemerný čistý mesačný príjem otca, ktorý je 5.096,46 eur a suma 1575,52 eur sú len mesačné odvody z príjmu.

Otec navrhol rozhodnutie prvostupňového súdu potvrdiť. Vo vyjadrení k odvolaniu matky uviedol, že návrh na zmenu doterajšieho rozhodnutia o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom na čas po rozvede podal výlučne z podnetu maloletých detí, na základe ich výslovnej žiadosti, ktorý názor deti vyslovili aj u kolízneho opatrovníka. Podstatná zmena pomerov spočíva práve v zmene ich názoru na bývanie. Vzhľadom na vek a rozumovú vyspelosť maloletých detí vyjadriť samostatne svoj názor otec nemá pochybnosť o slobodnej vôli výpovede detí, že chcú bývať u neho. Na základe súdom schválenej dohody rodičov bola cca 4 roky realizovaná tzv. striedavá starostlivosť rodičov o deti, a to tak, že 2 týždne boli deti u matky a dva týždne u otca, zároveň sa rodičia dohodli aj o úprave styku počas sviatkov. Posledný rok však deti neboli stotožnené s takouto starostlivosťou a žiadali, aby boli zverené do osobnej starostlivosti otca. Ich požiadavka nemá nič spoločné s tým, že už nechcú byť s matkou, alebo že by matku chceli vylúčiť zo svojho života. Vadil im spôsob neustáleho sťahovania sa a zmeny priestoru, a aj vzhľadom k ich školským povinnostiam, vývinovým potrebám a osobným záujmom im nevyhovoval. Podmienky na bývanie, učenie a spôsob trávenia voľného času boli pre ne zo strany otca vyhovujúcejšie, preto sa rozhodli bývať u neho. Otec nemá záujem eliminovať vzájomný vzťah matky a detí a pokiaľ deti prejavia vôľu ísť k matke aj mimo určeného styku, brániť im nebude. Deti sú už veľké a vedia jednoznačne prejavíť svoju vôľu. Od času ako otec podal návrh na začatie konania maloletý U. bol iba u otca. Zmena prostredia, stabilné prostredie, sa prejavilo aj na jeho študijných výsledkoch, ktoré sa výrazne zlepšili. Maloletú K. v šk. roku 2014/2015 čakajú maturitné skúšky a prijímacie skúšky na vysokú školu, chce študovať na lekárskej fakulte. Otec jej od septembra zabezpečil doučovanie a konzultácie na Jesseniovej Lekárskej fakulte v Martine, kde s ňou bude pravidelne chodiť. Ak maloletá K. prejavila vôľu žiť u otca, podľa názoru otca by matka mala jej stanovisko rešpektovať a urobiť všetko preto, aby mala najvhodnejšie podmienky nielen pre štúdium, ale aj pre všestranný rozvoj. Pokiaľ deti jednoznačne prejavili vôľu, že im striedavá starostlivosť nevyhovuje, mala by matka vôľu detí rešpektovať.

Kolízny opatrovník navrhol rozhodnutie okresného súdu potvrdiť. Trvá na svojich doterajších vyjadreniach predložených súdu na pojednávaní konanom dňa 04.07.2014.

Krajský súd, ako súd odvolací, vec preskúmal v rozsahu podľa § 212 ods. 1, 2 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku v znení neskorších predpisov (O. s. p.), bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O. s. p. a rozsudok okresného súdu podľa § 219 ods. 1, 2 O. s. p. potvrdil.

Podľa § 219 O. s. p. odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne (ods. 1). Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v

odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody (ods. 2).

Odvolací súd si osvojil skutkové zistenia okresného súdu, oboznámil sa s obsahom spisu, všetkým podaniami predloženými účastníkmi konania vrátane podaní doručených súdu v odvolacom konaní a preskúmaním dospel k rovnakému záveru ako okresný súd. Stotožnil sa s dôvodmi uvedenými v rozhodnutí okresného súdu a jeho rozhodnutie za daných okolností považuje za správne a riadne odôvodnené (§ 157 ods. 2 O. s. p.). Preto odvolací súd v súlade s ods. 2 cit. ust. § 219 O. s. p. svoje rozhodnutie bližšie neodôvodňoval.

Okresný súd vykonal rozsiahle dokazovanie, venoval náležitú pozornosť zisteniu všetkých rozhodných skutočností a mal spoľahlivé a dostatočné podklady pre správne rozhodnutie vo veci, rozhodol na základe dostatočne zisteného skutkového stavu a v súlade s ustanoveniami zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine. Pri rozhodovaní posúdil komplexne zmenu pomerov na strane všetkých účastníkov konania s dôrazom na vek a rozumovú vyspelosť maloletých detí (§ 43 ods. 1 zákona o rodine), pričom sa súd podrobne zaoberal vážnosťou prejavu vôle maloletých detí do budúcnosti iba u jedného z rodičov, a to u otca a príčinami, ktoré viedli k ich názorovej zmene ohľadom záujmu zverenia do starostlivosti otca.

Bolo potrebné, ako to urobil okresný súd, prihliadať na to, že od poslednej úpravy práv a povinností rodičov k maloletým deťom v roku 2010 deti dorástli, sú vekovo staršie, majú viac školských povinností, zmenili sa ich záujmy a taktiež spôsob trávenia mimoškolského času. Maloletý U. má viac než 13 rokov, je vo veku dospelovania, kedy je prirodzené, že skôr zdieľa záujmy bližšie mužskému pohlaviu a v tomto si rozumie s otcom. Maloletá K. je takmer dospelá, má 17 rokov, zanedlho bude plnoletá, s čím súvisí aj jej osobná vyspelosť, samostatnosť. Obava matky, ktorá vníma rozhodnutie súdu „ako jej vylúčenie z bežného života maloletých detí“, nie je opodstatnená. Čím je dieťa staršie, úmerne s tým ustupuje nielen bežná osobná starostlivosť rodičov o dieťa (dieťa sa osamostatňuje), ale vzhľadom na jeho rozumovú vyspelosť sa zvyšuje aj miera samostatného rozhodovania dieťaťa o veciach, ktoré sa ho týkajú, prostredníctvom ním slobodne vyjadreného názoru na takéto veci. Je to prirodzený jav, za ktorým netreba hľadať zároveň kvalitatívne zmeny v citových väzbách dieťaťa na toho - ktorého rodiča (v tomto prípade na matku).

Súdne rozhodnutie v tomto prípade predovšetkým sleduje záujem, aby deti mali stabilné miesto, kde bývajú a žijú, pričom bývanie u otca predstavuje prostredie, v ktorom deti žili aj v minulosti (do rozvodu rodičov) a cítia sa v tomto prostredí ako doma.

Rozhodnutie zahŕňa aj konkrétnu úpravu styku matky s deťmi, čo však neznamená, že tento styk sa nemôže realizovať nad rámec takto určeného styku v širšom rozsahu. Nič tomu neprekáža, keď bolo v konaní preukázané, že obaja rodičia deťom dosiaľ nebránili a nemienajú ani v budúcnosti brániť v stretávaní sa s druhým rodičom, umožnenie styku nevnímajú ako právo, či povinnosť v čisto právnom zmysle, ale ako naplnenie záujmu maloletých detí.

Matke treba dať za pravdu v tom, že priemerný čistý mesačný príjem otca uviedol okresný súd v odôvodnení rozhodnutia v nesprávnej výške. Z potvrdenia zamestnávateľa otca LC - REN s.r.o., Lučenec zo dňa 9.5.2014 je preukázané, že jeho priemerná hrubá mesačná mzda za posledných 12 mesiacov bola 7.201,79 eur, a priemerná čistá mesačná mzda 5.096,47 eur. Suma 1575,52 eur je priemerná mesačná daň za posledných 12 mesiacov.

Napriek tomu, že príjem otca je v značnom nepomere voči príjmu matky, ktorý je 549,35 eur mesačne, rozhodnutie okresného súdu je správne a v súlade s ust. § 62 ods. 1, 2, 3 Zákona o rodine, keď súd matke maloletých detí uložil povinnosť prispievať na ich výživu výživným, a to v rozsahu podľa ods. 3 tohto ustanovenia. V zmysle platnej právnej úpravy plnenie vyživovacej povinnosti rodičov (teda každého z nich - nie rodiča) k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť (ods. 1 § 62), pričom každý rodič bez ohľadu na jeho schopnosti, možnosti a majetkové

pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené, nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona (zákon o životnom minime) ods. 3 § 62. Výživné je určené pre maloleté dieťa, nie pre rodiča, do ktorého osobnej starostlivosti bolo maloleté dieťa zverené, hoci sa platí k rukám tohto rodiča. Súd nemá zákonný priestor na také rozhodnutie, podľa ktorého by vzhľadom na nadštandardné príjmy otca matka nebola povinná platiť na nezaopatrené deti žiadne výživné.

Rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov členov senátu 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.